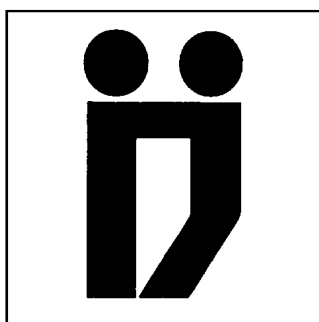

VÝROČNÍ ZPRÁVA

Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením za rok 2020

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením (VVOZP)

Datum a způsob vzniku:

08.05.1991
usnesením vlády ČR č. 151 o zřízení Vládního výboru
pro zdravotně postižené občany

**Poslední aktualizace
statutu:**

10.06.2019
usnesením vlády ČR č. 410, kterým byl schválen
Statut Vládního výboru pro osoby se zdravotním
postižením (dále jen „Výbor“) tvořící přílohu tohoto
usnesení

I. PŘEDSEDA A ČLENOVÉ

funkce, doba členství, náplň činnosti - členství v odborných a pracovních skupinách

I.1. Předseda

Ing. Andrej BABIŠ
předseda vlády ČR

předsedou Výboru
od 13.12.2017

Předseda Výboru odpovídá za činnost Výboru vládě. Svolává a řídí zasedání Výboru.
Předseda Výboru dále zejména: a) jmenuje a odvolává členy Výboru;
b) podepisuje mimořádně závažné dokumenty a předává Ceny Výboru.

I.2. Výkonná místopředsedkyně

prof. JUDr. Helena VÁLKOVÁ, CSc.
zmocněnkyně vlády pro lidská práva

výkonná místopředsedkyně Výboru,
předsedkyně Řídícího výboru Národního
rozvojového programu mobility pro všechny
od 20.05.2019

Výkonný místopředseda Výboru odpovídá za činnost Výboru předšedovi Výboru. V případě nepřítomnosti předsedy řídí zasedání Výboru. Dále zejména

- řídí operativně činnost Výboru;
- podepisuje stanoviska, doporučení a další materiály Výboru;
- předkládá materiály Výboru k projednání vládě;
- předkládá členům Výboru ke schválení plán práce Výboru a k projednání návrhy materiálů Výboru;
- rozhoduje o zřízení či zrušení odborné skupiny Výboru, jmenuje a odvolává jejího předsedu a členy;
- řídí činnost sekretariátu Výboru.

I.3. Členky a členové

Jméno a funkce v reprezentované organizaci:

Funkce ve Výboru
a odborných
skupinách:

Členem od: (do:)

Ing. Robert PLAGA, Ph.D.
ministr školství, mládeže a tělovýchovy

místopředseda

od 13.12.2017

Mgr. et Mgr. Adam VOJTĚCH
ministr zdravotnictví

místopředseda

od 13.12.2017
do 21.09.2020

prof. MUDr. Roman Prymula, CSc., Ph.D.
ministr zdravotnictví

místopředseda

od 21.09.2020
do 29.10.2020

doc. MUDr. Jan Blatný, Ph.D.
ministr zdravotnictví

místopředseda

od 29.10.2020

Dipl.-Pol. Jana MALÁČOVÁ, MSc.
ministryně práce a sociálních věcí

místopředsedkyně

od 30.07.2018

<p>Mgr. Václav KRÁSA předseda Národní rady osob se zdravotním postižením ČR</p>	<p>místopředseda Výboru a místopředseda Řídícího výboru Národního rozvojového programu mobility pro všechny</p>	<p>od 30.03.1998 místopředsedou od 17.11.2002</p>
<p>Za nepřítomnosti předsedy i výkonného místopředsedy Výboru řídí zasedání některý z místopředsedů.</p>		
<p>Ing. Tomáš ČOČEK, Ph.D. náměstek ministra dopravy</p> <p>Ing. Lenka HLUBUČKOVÁ náměstkyně ministra dopravy</p>		<p>od 22.02.2018 do 10.06.2020</p> <p>od 01.12.2020</p>
<p>Ing. Karel TYLL náměstek ministryně financí</p> <p>Ing. Marie BÍLKOVÁ náměstkyně ministryně financí</p>		<p>od 30.05.2018 do 12.10.2020</p> <p>od 12.10.2020</p>
<p>Mgr. Milan NĚMEČEK, Ph.D. náměstek ministra kultury</p>		<p>od 29.06.2020</p>
<p>Ing. Marcela PAVLOVÁ náměstkyně ministryně pro místní rozvoj</p>		<p>od 22.02.2018</p>
<p>JUDr. Martina Děvěrová, MPA státní tajemnice, Ministerstvo průmyslu a obchodu</p>		<p>od 20.05.2019</p>
<p>Mgr. Svatopluk POHOŘELÝ vedoucí oddělení základního a základního uměleckého vzdělávání, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy</p>		<p>od 29.02.2016</p>
<p>MUDr. Mgr. Dita MLYNÁŘOVÁ, LL.M. ředitelka odboru zdravotní péče, Ministerstvo zdravotnictví</p>		<p>od 10.12.2020</p>
<p>Mgr. Zuzana JENTSCHKE STÖCKLOVÁ náměstkyně ministryně práce a sociálních věcí</p>		<p>od 18.02.2020</p>
<p>Mgr. Jiří KAUCKÝ státní tajemník, Ministerstvo vnitra</p> <p>RNDr. Josef POSTRÁNECKÝ státní tajemník, Ministerstvo vnitra</p>		<p>od 17.05.2017 do 06.04.2020</p> <p>od 29.06.2020</p>

<p>Ing. Mgr. Petr BĚHUNEK místopředseda Národní rady osob se zdravotním postižením ČR</p>		od 31.05.2016
<p>Mgr. Jiří MORÁVEK místopředseda Národní rady osob se zdravotním postižením ČR</p>	<ul style="list-style-type: none"> * člen Řídícího výboru Národního rozvojového programu mobility pro všechny * člen Odborné skupiny pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením 	od 13.06.2001
<p>Mgr. Jan UHERKA místopředseda Národní rady osob se zdravotním postižením ČR</p>	<ul style="list-style-type: none"> * člen Odborné skupiny pro koncepční řešení problematiky života osob s poruchou autistického spektra 	od 28.11.2008
<p>Jiří VENCL místopředseda Národní rady osob se zdravotním postižením ČR</p>	<ul style="list-style-type: none"> * předseda Odborné skupiny pro regionální rozvoj 	od 04.07.2012
<p>Ing. Karel RYCHTÁŘ místopředseda Asociace zaměstnavatelů zdravotně postižených ČR ředitel Odboru výrobních družstev invalidů Svazu českých a moravských výrobních družstev</p>	<ul style="list-style-type: none"> * předseda Odborné skupiny pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením 	od 03.11.2011
<p>JUDr. Pavel PTÁČNÍK vedoucí sekretariátu Výboru</p>	<ul style="list-style-type: none"> * člen Řídícího výboru Národního rozvojového programu mobility pro všechny * předseda Odborné skupiny pro sociální politiku * člen Odborné skupiny pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením 	od 15.02.2004
<p>Mgr. Ivana AMBROSOVÁ předsedkyně Společnosti pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, z.s.</p>		od 10.06.2019
<p>Andrea BRZOBOHAŤÁ, MBA poslankyně Parlamentu České republiky</p>		od 10.06.2019

<p>Marta PEČEŇOVÁ předsedkyně Za sklem o.s.</p>	<p>* předsedkyně Odborné skupiny pro koncepční řešení problematiky života osob s poruchou autistického spektra</p>	<p>od 10.06.2019</p>
<p>Mgr. Václav POLÁŠEK prezident Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých ČR</p>		<p>od 10.06.2019</p>
<p>Mgr. et Bc. Alexandr ZVONEK, Ph.D. Středisko pro pomoc studentům se specifickými nároky Masarykovy univerzity v Brně, Teiresiás</p>		<p>od 10.06.2019</p>

Veřejný ochránce práv je jako nezávislý orgán zabývající se systematicky problematikou práv osob se zdravotním postižením a jejich naplňováním stálým hostem Výboru s hlasem poradním. Veřejný ochránce práv JUDr. Stanislav Křeček pověřil dne 09.03.2020 Mgr. Moniku Šimůnkovou, zástupkyni veřejného ochránce práv, zastupováním na jednáních Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením.

II. ZAMĚSTNANCI – SEKRETARIÁT

JUDr. Pavel Ptáčník

funkce: vrchní vládní rada, vedoucí sekretariátu Výboru a právník Výboru

hlavní odpovědnosti: - řídí odborně a věcně Oddělení sekretariátu Vládního výboru pro zdravotně postižené občany;
- tvoří návrhy koncepčně nových právních předpisů s celostátní působností nebo právních úprav věcí dosud zákony neupravených, komplexně je posuzuje v připomínkovém řízení nebo k nim zpracovává zásadní stanoviska;
- připomínkuje nové i novelizované obecné právní předpisy z hlediska jejich dopadu na občany se zdravotním postižením a účastní se vypořádání připomínek;
- spolupracuje s výbory pro sociální politiku a zdravotnictví Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR;
- poskytuje odborné konzultace z oblasti právní ochrany osob se zdravotním postižením.

Mgr. Petra Valešková do 03.01.2020

Mgr. Martina Jelínková od 04.01.2020

funkce: vládní rada, tajemnice Výboru

hlavní odpovědnosti: - samostatně a koncepčně řeší, koordinuje a metodicky usměrňuje vyhodnocování účinnosti celostátně platných národních plánů podpory a integrace osob se zdravotním postižením;
- koncepčně se podílí na novelizacích a tvorbě nových národních plánů pro osoby se zdravotním postižením;
- samostatně připravuje odborné podklady pro jednání Vládního výboru pro zdravotně postižené občany na základě námětů rezortů

- a organizací osob se zdravotním postižením a připravuje návrhy usnesení;
- organizačně zajišťuje zasedání Výboru a zpracovává výsledky jednání;
- samostatně připravuje odborné podklady pro jednání odborných a pracovních skupin Výboru na základě námětů jejich členů a organizací osob se zdravotním postižením a organizačně zajišťuje jejich zasedání;
- organizačně zajišťuje Cenu Výboru za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení a další akce Výboru;
- účastní se akcí pořádaných organizacemi osob se zdravotním postižením a jednání s nimi;
- provádí rešerše ohlasů činnosti Výboru a spolků osob se zdravotním postižením i obecně témat zdravotního postižení v médiích;
- podílí se na administraci dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených;
- odpovídá za aktualizaci webových stránek Výboru.

Mgr. Blanka Espinoza

funkce: vládní rada, tajemnice Řídícího výboru Národního rozvojového programu mobility pro všechny

- hlavní odpovědnosti:
- posuzuje návrhy koncepčně nových právních předpisů s celostátní působností v připomínkovém řízení;
 - zpracovává koncepci a zajišťuje činnost Národního rozvojového programu mobility pro všechny;
 - organizačně a administrativně zajišťuje fungování orgánů Národního rozvojového programu mobility pro všechny (Řídící výbor, Hodnotitelská komise);
 - poskytuje osobní a telefonické konzultace zástupcům územních samospráv při předkládání záměrů bezbariérových tras, zpracovává propagační materiály a pravidelně aktualizuje metodickou příručku Národního rozvojového programu mobility pro všechny;
 - monitoruje a posuzuje normativní akty EU a další mezinárodní dokumenty vztahující se k problematice osob se zdravotním postižením;
 - je zástupcem sekretariátu Výboru v High Level Group on Disability (Odborná skupina pro otázky zdravotního postižení) při EK;
 - samostatně vede zahraniční agendu sekretariátu – vyřizuje korespondenci v anglickém jazyce;
 - samostatně vyřizuje korespondenci podnětů občanů i právnických osob;
 - podílí se na administraci dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených.

Olga Vlastová, MSc.

funkce: vládní rada, tajemnice dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených

hlavní odpovědnosti:

- stanovuje jednotné celostátní postupy a zásady poskytování dotací, včetně vyhodnocování projektů v oblasti působnosti sekretariátu Výboru a odboru lidských práv a ochrany menšin;
- připravuje návrhy na zaměření finanční podpory z prostředků rozpočtu Úřadu vlády ČR v oblasti podpory veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených;
- zajišťuje tvorbu a realizaci dotačních řízení v působnosti sekretariátu Výboru;
- spolupracuje s odborem interního auditu a kontroly na provádění kontrol u příjemců dotací;
- podílí se na zpracování každoroční Výroční zprávy Výboru a státního závěrečného účtu;
- podílí se na zajištění spolupráce s jinými orgány veřejné správy, spolky a dalšími organizacemi zdravotně postižených.

Bc. Markéta Skalská

(dohoda o pracovní činnosti v rozsahu 80 hodin měsíčně, druhá dohoda o pracovní činnosti v rozsahu 60 hodin měsíčně)

hlavní odpovědnosti:

- vede agendu sekretariátu Výboru;
- vede jednání a vyřizuje podání v záležitostech osob se zdravotním postižením;
- informuje organizace osob se zdravotním postižením o změnách v legislativě týkajících se jejich problematiky;
- působí jako asistentka nevidomého JUDr. Pavla Ptáčníka.

III. PŘEHLED ČINNOSTI

Činnost Výboru a jeho sekretariátu byla v roce 2020 výrazně ovlivněna epidemií COVID-19, docházelo zejména k rušení plánovaných zasedání Výboru, jeho odborných skupin a separátních jednání, ke schvalování dokumentů hlasováním per rollam, k přechodu na telefonická a online jednání, k omezení a rušení konferencí, přednášek, tuzemských i zahraničních služebních cest apod.

III.1. Zasedání – projednávaná témata

Zasedání plánované na 17.03.2020 bylo dne 13.03.2020 zrušeno z důvodu vyhlášení nouzového stavu na území České republiky ode dne 12.03.2020.

Zasedání 17.09.2020

1. Novela Jednacího řádu Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením,
2. Návrh na zřízení Odborné skupiny Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením pro podporu osob s omezenou schopností právně jednat,
3. Výběr kandidátů za ČR do Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením,
4. Překračování lhůt řízení o žádosti o příspěvek na zvláštní pomůcku,

5. Návrh na realizaci překladu informací o činnosti Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením do českého znakového jazyka na webových stránkách Úřadu vlády ČR,
6. Zvýšení procenta televizních pořadů opatřených skrytými titulky pro osoby se sluchovým postižením,
7. Řešení kompenzace zvýšení minimální mzdy v roce 2020 příspěvkem dle § 78a zákona č. 435/2004 Sb.,
8. Zákonná úprava zajištění pomoci pečujících osob svým klientům v době hospitalizace ve zdravotnických zařízeních,
9. Dopady nové právní úpravy vymezení a podmínek provozu elektrických vozíků v silničním zákoně,
10. Informace o postupu prací na přípravě novely zákona o sociálních službách, nejdůležitější navrhované úpravy,
11. Informace MPSV k návrhu novely zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, a stanovisko MPSV k sněmovnímu tisku č. 896/20 – novela zákona č. 329/2011 Sb.,
12. Různé.

V prvním bodu byla projednána novela Jednacího řádu Výboru, která byla připravena proto, aby byl Jednací řád v souladu se Statutem Výboru, který byl schválen usnesením vlády ze dne 10. června 2019 č. 410. Hlavní změna spočívá ve změně názvu, kdy byl Vládní výbor pro zdravotně postižené občany přejmenován na Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením. Nově byla také rozšířena možnost hlasování zástupců ústředních orgánů státní správy, kteří se jednání účastní na základě pověření členů Výboru.

V druhém bodu Výbor schválil zřízení Odborné skupiny pro podporu osob s omezenou schopností právně jednat na základě požadavků organizací zastupujících tuto skupinu osob. Záměrem je vytvoření odborné platformy, která bude mapovat využívání podpůrných opatření při narušení schopnosti zletilého člověka právně jednat upravených občanským zákoníkem, bude navrhovat efektivní sdílení dobré praxe a navrhovat řešení v oblastech, kde je současná praxe nedostačující.

Tématem třetího bodu byl výběr kandidátů za ČR do Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením. ČR ratifikovala Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením v roce 2009. V rámci této úmluvy byl vytvořen Výbor OSN pro práva osob se zdravotním postižením, jehož hlavním posláním je dohlížet na naplňování úmluvy v jednotlivých smluvních státech. Výbor má celkem 18 členů – odborníků na problematiku osob se zdravotním postižením. Členové tohoto výboru jsou voleni na období čtyř let a mohou být zvoleni nejvýše dvakrát, vykonávají funkci jako soukromé osoby a předpokládá se, že jsou experty s výraznými morálními kvalitami a uznávanými schopnostmi a zkušenostmi v oblastech, které jsou předmětem úmluvy. Výběr kandidátů není v ČR doposud žádným způsobem upraven. Výbor proto schválil usnesení, které uložilo sekretariátu Výboru, aby ve spolupráci se zainteresovanými rezorty vypracoval nastavení transparentních pravidel pro vyhlášení a způsob výběru vhodného kandidáta za ČR.

Čtvrtý bod předložila Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých, na kterou se obrazejí její klienti se stížnostmi na překračování lhůt ze strany správních orgánů při řízeních o žádosti o příspěvek na zvláštní pomůcku. Výbor k této problematice přijal usnesení, ve kterém žádá Ministerstvo práce a sociálních věcí, aby ve spolupráci s Úřadem práce ČR a Lékařskou posudkovou službou urychleně přijalo opatření, která povedou ke zkrácení řízení, a navrhuje využití jednoho posudku pro více řízení s týmž žadatelem.

Realizace překladu informací o činnosti Výboru do českého znakového jazyka na webových stránkách Úřadu vlády ČR byla obsahem pátého bodu jednání. Z důvodu zajištění přístupnosti informací také pro osoby se sluchovým postižením budou přeloženy základní informace do českého znakového jazyka.

Následně bylo projednáváno zvýšení procenta televizních pořadů opatřených skrytými titulky pro osoby se sluchovým postižením. Znění zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání v části, která se týká zpřístupňování televizního vysílání pro osoby se sluchovým postižením formou skrytých titulků, je dle názoru organizací zastupujících sluchově postižené nevyhovující a právně nejasné. V zákoně je stanoveno, že pro komerční televize je dána 15 % povinnost titulkování, přesto komerční televize ani tento minimální požadavek neplní, přitom je to technicky snadno řešitelné. Výbor požádal Ministerstvo kultury o vypracování a předložení novely zákona, která by tento problém vyřešila.

V rámci sedmého bodu Výbor řešil kompenzace zvýšení minimální mzdy v roce 2020 příspěvkem dle § 78a zákona č. 435/2004 Sb. Specializovaní zaměstnavatelé zdravotně postižených mají problémy související s nárůstem minimální mzdy, kdy museli na zvýšené náklady způsobené nejen zvýšením minimální mzdy, ale i zvýšením a růstem inflace, využít rezerv, které dnes již v podstatě nemají. Jde o více než 60 tisíc pracovních míst, 15 až 20 % pracovních míst, zejména těch nejslabších lidí, co se pohybují na hranici sociálně pracovní terapie, je bezprostředně ohroženo. Jádrem problému je v absenci systémového řešení. Problém má skrytou příčinu i v tom, že systém je plošný, přestože je portfolio zaměstnavatelů široké, od vyspělých firem až po chráněné dílny na úrovni sociálně pracovní terapie, požadavky jejich podpory z hlediska struktury jsou absolutně rozdílné. Výbor požádal vládu ČR o urychlené projednání návrhu nařízení ve smyslu ustanovení § 78a zákona č. 435/2004 Sb. a odstranění nejistoty a rizika ekonomických dopadů na pracovní místa nejzranitelnější skupiny osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce. A dále doporučil Ministerstvu práce a sociálních věcí vrátit se k jednání o komplexním a systémovém řešení podpory pracovního uplatnění osob se zdravotním postižením s velmi nízkým pracovním potenciálem.

Obsahem osmého bodu je snaha Národní rady osob se zdravotním postižením ČR legislativně zakotvit, aby pečující osoby mohly poskytovat péči svým klientům i v době, kdy jsou hospitalizováni ve zdravotnických zařízeních. Lidé se zdravotním postižením se obávají chodit do zdravotnických zařízení, protože tam nemají služby, které potřebují k zachování svého potenciálu, případně k tomu, aby se nezhoršil jejich zdravotní stav. Zdravotnická zařízení nejsou schopna tyto potřebné služby jako např. pitný režim, podávání stravy, polohování, výměna hygienických potřeb apod. zajistit. Dle Ministerstva zdravotnictví je v zásadě možné, aby tam nemocnice tyto pečující osoby pouštěly, ale po právní stránce je složité a problematické toto v zákoně ošetřit. Výbor v usnesení požádal Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí, aby společně s NRZP upravily zákon o zdravotních službách, který umožní účast pečujících osob při obslužných činnostech svým klientům hospitalizovaným ve zdravotnických zařízeních.

Dále byly projednávány dopady nové právní úpravy vymezení a podmínek provozu elektrických vozíků v silničním zákoně. Existují různá elektrická vozítka, kterým jejich prodejci říkají invalidní vozíky, jedná se však o komerční výrobky. Lidé, kteří si takové vozítko zakoupí, jsou klamáni v tom, že si myslí, že je to kompenzační pomůcka. Pokud ta vozidla jezdí rychlostí až 45 km/hod., je již potřeba řídičský průkaz skupiny AM a měla by být pojištěna. Je důležité, aby došlo k určité certifikaci jednotlivých výrobků a aby bylo odlišeno, co jsou kompenzační pomůcky a co jsou komerční vozítka.

V dalších bodech byly podány informace o postupu prací na přípravě novely zákona o sociálních službách a k návrhu novely zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů.

V posledním bodu byla projednávána novela vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Online zasedání 17.12.2020

1. Informace o plnění Podnětu k řešení situace života osob s poruchou autistického spektra a jejich rodin k 31.12.2019,
2. Souhrnná zpráva o stavu přístupnosti veřejné správy a veřejných služeb pro osoby se zdravotním postižením v ČR,
3. Parkovací místa pro osoby se zdravotním postižením - parkovací průkazy a vyhrazená parkovací stání,
4. Vyřešení legislativních nejasností souvisejících se soudním tlumočením pro neslyšící a tlumočením na matrikách,
- 4a. Strategie očkování proti COVID-19,
5. Stav realizace Strategie reformy psychiatrické péče,
6. Informace o aktuálním stavu realizace projektu Úřadu práce ČR Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením,
7. Informace o postupu prací na přípravě novely vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných,
8. Výsledky dotačního řízení programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených pro rok 2020,
9. Informace o naplňování Národního rozvojového programu mobility pro všechny v roce 2019,
10. Různé.

Prvním bodem jednání byla informace o plnění Podnětu k řešení situace života osob s poruchou autistického spektra a jejich rodin. V únoru 2019 vláda projednala v pořadí druhou zprávu o postupu prací na řešení problémů popsanych v Podnětu. Usnesením vlády ČR ze dne 4. února 2019 č. 101 je uloženo splnit částečně splněná a průběžně plněná opatření do 30. června 2019 a nesplněná opatření splnit do 31. prosince 2019. Každé kontrolované opatření obsahuje stav plnění dotčeného rezortu a komentář k jeho realizaci. Ke každému opatření zaujala stanovisko ke stavu jeho plnění předsedkyně Odborné skupiny pro koncepční řešení problematiky života osob s poruchou autistického spektra, podle které zbývá celkem 16 opatření Podnětu, která buď nejsou splněna (9), jsou částečně splněna (5) nebo jsou průběžně plněna (2). Stanoviska plnění jsou odlišná, jiné stanovisko mají rezorty, jiné má vedení odborné skupiny. Výbor přijal k tomuto bodu usnesení, ve kterém žádá dotčená ministerstva, aby řešila úkoly vyplývající z Podnětu v úzké součinnosti s Odbornou skupinou pro koncepční řešení problematiky života osob s poruchou autistického spektra.

Výbor dále projednal a schválil Souhrnnou zprávu o stavu přístupnosti veřejné správy a veřejných služeb pro osoby se zdravotním postižením v ČR. Zpráva byla vytvořena v rámci Odborné skupiny pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb, jejím hlavním cílem bylo vytvořit souhrnný dokument, který by mapoval stav přístupnosti v oblastech, které s činností státní správy a výkonu veřejných služeb souvisejí, a který by upravoval relevantní právní úpravu na národní i mezinárodní úrovni.

Následujícím tématem jednání byla parkovací místa pro osoby se zdravotním postižením - parkovací průkazy a vyhrazená parkovací stání. Existuje nesoulad právních předpisů

a přístupu Policie ČR k této problematice, parkovací průkazy vydávají obce s rozšířenou působností na základě toho, že občan předloží platný průkaz ZTP nebo ZTP/P. Parkovací průkaz signalizuje, že občan je oprávněnou osobou a může parkovat na vyhrazeném parkovacím místě. Národní rada osob se zdravotním postižením zaznamenala několik případů svých klientů, kdy vozidlo osoby se zdravotním postižením zaparkované na vyhrazeném parkovacím místě pro osoby s těžkým zdravotním postižením bylo označeno jako neoprávněně parkující z důvodu, že na parkovacím průkazu byla uvedena neomezená platnost. Je potřeba dát do souladu platnost parkovacích průkazů s platností průkazů pro osoby se zdravotním postižením.

Jedním z dalších projednávaných bodů bylo Vyřešení legislativních nejasností souvisejících se soudním tlumočením pro neslyšící a tlumočením na matrikách. Problematika se nezaměřuje pouze na tlumočení pro neslyšící, ale obecně na komunikační přístupnost úředních jednání pro osoby se sluchovým postižením. Lidé se sluchovým postižením se často setkávají na úřadech při úředních jednáních s komunikačními překážkami, protože tato oblast není formálně vhodně ošetřena a není často jasné ani financování tlumočnických a přepisovatelských služeb. Hledá se cesta a přístup k tomu, jak zajistit dostupnost komunikačního servisu pro konkrétní cílovou skupinu lidí se sluchovým postižením.

Dalším důležitým bodem, kterému se Výbor věnoval, byla příprava Strategie očkování proti COVID-19. Jedná se o materiál, který vypracovalo Ministerstvo zdravotnictví. Strategie neřeší způsob očkování u osob s těžkým zdravotním postižením, jejichž přesun do očkovacího centra je prakticky nemožný a jsou trvale v domácí péči, plně závislé na péči pečující osoby. Společně s osobou v domácí péči by měla být očkována i hlavní pečující osoba. Očkování u těchto lidí je nezbytné provést v domácím prostředí.

Dále byl na programu jednání stav realizace Strategie reformy psychiatrické péče. Výbor pravidelně monitoruje, jak probíhá její implementace a jaké kroky byly v této oblasti učiněny. Projektové období končí rokem 2023 a poté bude potřeba navázat, protože realizace tak závažné transformace systému a změn jako je reforma péče o duševní zdraví nebude končit tímto rokem a proto vznikla nadresortní Rada vlády pro duševní zdraví, která má v gesci koordinaci Národního akčního plánu pro duševní zdraví 2020-2030, který pokrývá další období na 10 let a současnou strategii rozšiřuje na všechny potřebné cílové skupiny.

Následně byly projednávány body určené pro informaci, a to Informace o aktuálním stavu realizace projektu Úřadu práce ČR Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením a Informace o postupu prací na přípravě novely vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Výbor byl dále seznámen s výsledky dotačního řízení programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených pro rok 2020 a s naplňováním Národního rozvojového programu mobility pro všechny v roce 2019.

Zápisy ze zasedání jsou uveřejněny na internetových stránkách Výboru.

III.2. Odborné a pracovní skupiny

Odborná skupina pro sociální politiku

vznikla usnesením Výboru dne 01.10.2002. Předsedou je JUDr. Pavel Ptáčník. Úkolem skupiny je především rozpracovávání témat, která jsou klíčová pro úspěšný průběh transformace

sociálních služeb z hlediska potřeb osob se zdravotním postižením. Do působnosti skupiny rovněž náleží další témata týkající se sociální politiky státu a územních samospráv ve vztahu k osobám se zdravotním postižením.

Odborná skupina pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením

vznikla usnesením Výboru dne 22.05.2003 pod názvem Meziresortní konzultativní tým pro koncepční řešení problematiky motivace a pracovního uplatnění osob se zdravotním postižením s účastí zástupců tripartitních partnerů. Ke změně názvu došlo 21.05.2007 usnesením Výboru. Předsedou skupiny je Ing. Karel Rychtář, místopředseda Asociace zaměstnavatelů zdravotně postižených ČR. Náplní práce skupiny je iniciovat, případně navrhnout a doporučovat kompetentním útvarům zodpovědných ministerstev okruh systémových změn v oblasti podpory pracovního uplatnění osob se zdravotním postižením.

Odborná skupina pro regionální rozvoj

byla ustavena usnesením Výboru ze dne 05.04.2004. Předsedou skupiny je Jiří Vencl, místopředseda Národní rady osob se zdravotním postižením ČR. Hlavním úkolem je pravidelně projednávat se zástupci krajů naléhavé obecné problémy lidí se zdravotním postižením a tvorbu a realizaci krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

Členové a členky skupiny projednávali na zasedání v roce 2020 realizaci reformy psychiatrické péče v jednotlivých krajích, zajištění dostupných sociálních služeb pro lidi s poruchou autistického spektra, vytváření analýz přístupnosti nemocnic a plánů jejich zpřístupňování, evropské projekty EUNAD a EUNAD IP - Asistence lidem s disabilitou při katastrofách, metodiku „Easy to read“, přípravu nového Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025 a další témata.

Zasedání: 16.01.2020

Odborná skupina pro vzdělávání

byla ustavena usnesením Výboru ze dne 05.04.2004. Aktuálně není jmenován předseda skupiny. Úkolem skupiny je především monitorovat a vyhodnocovat činnost subjektů podílejících se na zvyšování úrovně vzdělání osob se zdravotním postižením, k němuž došlo převodem řady kompetencí na orgány samosprávy v rámci decentralizace státní správy.

Odborná skupina pro koncepční řešení problematiky života osob s poruchou autistického spektra

byla ustanovena Výborem 28.11.2014 z důvodu obsáhlosti a provázanosti této problematiky, kterou je třeba řešit mezirezortně. Předsedkyní skupiny je Marta Pečeňová, předsedkyně spolku Za sklem o.s. Skupina se věnuje oblasti školství a sociální a zdravotní péče, jejími členy jsou proto zástupci dotčených ministerstev, výborů Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, odborníci na danou problematiku, zástupci neziskových organizací, sebeobhájci a obhájci práv osob s poruchou autistického spektra (dále jen „PAS“). Cílem skupiny je diskutovat, nacházet a předkládat řešení nejpalčivějších oblastí života osob s PAS a také nastavit funkční spolupráci v oblastech zasahujících do více rezortů.

Odborná skupina v roce 2020 především projednávala realizaci úkolů uvedených v Podnětu k řešení situace života osob s PAS a jejich rodin a připravovala a dokončila navazující

dokument Soubor opatření ke zlepšení situace života osob s PAS a jejich rodin. Zabývala se statistickými daty o lidech s PAS i dalšími tématy.

Zasedání: 07.01.2020, 04.02.2020

Jednání ke statistikám týkajícím se osob s poruchou autistického spektra:
05.02.2020

Odborná skupina pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb

Výbor zřídil tuto skupinu dne 08.11.2016. Předsedkyní skupiny je Nicole Fryčová. Skupina by měla sloužit k lepší koordinaci v oblasti governance accessibility, tedy mechanismů, díky kterým jsou veřejná správa a veřejné služby přístupné pro všechny občany se zvláštním zřetelem na lidi se zdravotním postižením. Členy této skupiny jsou zástupci rezortů, v jejichž gesci jsou oblasti dotčené problematikou governance accessibility, a zástupci organizací lidí se zdravotním postižením.

V roce 2020 se odborná skupina zabývala zejména přípravou a dokončením Souhrnné zprávy o stavu přístupnosti veřejné správy a veřejných služeb pro osoby se zdravotním postižením, metodikou Easy to read pro veřejnou správu, směrnicí EAA o požadavcích na přístupnost výrobků a služeb, vzděláváním v rámci governance accessibility, dopadem koronaviru na osoby se zdravotním postižením a mnoha dalšími tématy.

Zasedání: 20.02.2020, 29.09.2020

Odborná skupina pro podporu osob s omezenou schopností právně jednat

byla zřízena usnesením Výboru dne 17.09.2020 na základě požadavků organizací zastupujících osoby s omezenou schopností právně jednat. Záměrem je vytvoření odborné platformy, která bude mapovat zejména využívání podpůrných opatření při narušení schopnosti zletilého člověka právně jednat upravených občanským zákoníkem, bude navrhopvat efektivní sdílení dobré praxe a navrhopvat řešení v oblastech, kde je současná praxe nedostačující. Předsedkyní skupiny je Camille Latimier, ředitelka Společnosti pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, z.s. Členy odborné skupiny jsou zástupci soudů, poskytovatelů sociálních služeb, organizací zastupujících lidi se zdravotním postižením, veřejných opatrovníků, krajských metodiků a zainteresovaných rezortů.

Pracovní skupina k tvorbě nového Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením

byla 10.01.2019 zřízena usnesením Výboru z toho důvodu, že platnost Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015-2020 končí v roce 2020, bylo proto třeba navázat na doposud realizovanou státní politiku ve prospěch osob se zdravotním postižením a připravit a vládě ČR předložit nový Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021-2025. Členy této skupiny byli zástupci věcně příslušných rezortů a dalších zainteresovaných institucí působící zároveň jako koordinátoři, kteří mohli dle konkrétního projednávaného tématu na jednání přizvat i další hosty z příslušných odborných útvarů své instituce.

Pracovní skupina se zabývala vypracováním a dokončením nového Národního plánu.

Zasedání: 30.01.2020

V rámci Národního rozvojového programu mobility pro všechny pracují:

Řídící výbor Národního rozvojového programu mobility pro všechny

je složen ze zástupců všech institucí, které se podílejí na financování komplexních bezbariérových tras. Byl ustaven usnesením vlády ČR ze dne 14.07.2004 č. 706. Svoji činnost zahájil v roce 2004. Předsedkyní Řídícího výboru je výkonná místopředsedkyně Výboru. Po předložení záměrů bezbariérových tras vždy v první fázi rozhoduje Řídící výbor o tom, které z nich vyřadí pro nesplnění formálních náležitostí, a které budou předány Hodnotitelské komisi Národního rozvojového programu mobility pro všechny k posouzení. Ve druhé fázi, na základě závěrů hodnocení, doporučuje/nedoporučuje záměry k financování v rámci programu.

Zasedání: 25.06.2020

Hodnotitelská komise Národního rozvojového programu mobility pro všechny

Do působnosti Hodnotitelské komise patří hodnocení předložených záměrů bezbariérových tras na základě kritérií programu a jejich předkládání Řídícímu výboru ke schválení. Předsedkyní Hodnotitelské komise je Ing. Dagmar Lanzová, zástupkyně Národní rady osob se zdravotním postižením ČR.

Zasedání: 18.06.2020, 26.11.2020

V souvislosti s oceněním publicistických prací je každoročně jmenována **Porota pro hodnocení prací přihlášených do soutěže o Cenu Výboru za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení**, která hodnotí přihlášené práce a vybírá tři nejlepší v každé ze tří soutěžních kategorií, případně navrhuje udělit čestná uznání. Je vždy ustanovena pro příslušný ročník, předsedu nemá. V roce 2020 měla porota 9 členů.

Zasedání: 08.10.2020

V roce 2020 Výbor vyhlásil **fotografickou soutěž Společně napříč generacemi**. Pro hodnocení děl této soutěže byla jmenována tříčlenná **porota**. Hodnocení probíhalo prostřednictvím e-mailové korespondence mezi členy poroty.

Oddělení sekretariátu Výboru se podílelo na administraci dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených, který byl v roce 2020 jedním z dotačních programů administrovaných Odborem lidských práv a ochrany menšin Úřadu vlády ČR. Příslušným orgánem, který stanoví závazné postupy a pravidla při poskytování dotací v rámci tohoto programu, je vedoucí Úřadu vlády ČR. V rámci dotačního programu byla jmenována devítičlenná **Komise pro hodnocení projektů v rámci dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených** (dále jen „Komise“). Předsedkyní Komise byla jmenována vedoucí Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny Mgr. Klára Jůnová. Komise posuzuje předložené projekty spolků, výsledky projednání žádostí o dotaci jsou podkladem pro vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Zasedání: 12.12.2019

III.3. Aktivity

Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020

V roce 2020 Výbor popáté monitoroval plnění Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020 (dále jen „Národní plán“).

Národní plán obsahově i strukturou vychází z obecných zásad, na kterých je založena Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením (dále jen „Úmluva“). Pro zpracování dokumentu byly vybrány ty články Úmluvy, které jsou z hlediska vytváření rovnoprávného a nediskriminujícího prostředí pro lidi se zdravotním postižením nejdůležitější a nejaktuálnější v tomto sledovaném období.

Národní plán je rozdělen do samostatných kapitol v návaznosti na jednotlivé články Úmluvy. Každá kapitola pak vedle citace příslušného článku Úmluvy dále obsahuje stručný popis stávajícího stavu a cílů, kterých má být prostřednictvím opatření dosaženo, a soubor termínovaných a průběžných opatření včetně uvedení rezortu, který je za jejich plnění odpovědný.

Pravidla monitorování a vyhodnocování plnění opatření Národního plánu stanovují závazná pravidla a postupy k podávání každoročních hodnotících zpráv pro rezorty a další instituce.

Výbor připravil, projednal a schválil Zprávu o plnění opatření Národního plánu v roce 2019. K tomuto dokumentu přijala vláda ČR usnesení ze dne 13. července 2020 č. 728.

Ze 126 opatření, která se mají plnit průběžně nebo měla být splněna do 31.12.2019, bylo splněno nebo průběžně plněno 116 opatření. Nebylo splněno nebo průběžně plněno 10 opatření. U termínovaných opatření, která nebyla splněna, byl navržen posun termínu jejich plnění.

Významnou úlohu v přístupu veřejnosti k lidem se zdravotním postižením představuje osvětová činnost zaměřená na ochranu jejich práv a ochranu před diskriminací, na zvyšování povědomí o situaci lidí se zdravotním postižením, o jejich schopnostech a přínosu pro společnost. Přestože postupně dochází ke zlepšování pozitivních postojů ze strany veřejnosti, je třeba i nadále intenzivně pokračovat v osvětových aktivitách, a to jak formou dotační podpory projektů neziskového sektoru, tak i vlastními aktivitami rezortů. Na podporu výše zmíněného se v roce 2019 uskutečnil XXVI. ročník Ceny Výboru za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení v rámci oslavy Mezinárodního dne osob se zdravotním postižením. Výbor dále vyhlásil fotografickou soutěž Navzdory bariérám. Dalším příkladem jsou semináře organizované MZE pro široké publikum, jejichž součástí jsou exkurze v chráněných dílnách a pracovištích a prezentace výrobních programů, služeb a produktů subjektů zaměstnávajících více než 50 % lidí se zdravotním postižením. Zvláštní pozornost je věnována tématu destigmatizace lidí s duševním onemocněním, a to z důvodu stále přetrvávajících negativních postojů veřejnosti k těmto lidem.

Pro lidi se zdravotním postižením je mimořádně důležité zajištění přístupnosti prostředí, tedy staveb, dopravy a komunikací. MMR v roce 2019 pro další rozvoj péče o bezbariérové prostředí provádělo průběžnou metodickou činnost k požadavkům na bezbariérové užívání staveb, sledovalo účinnost ČSN k těmto požadavkům a vyhlásilo dotační titul Podpora a ochrana veřejného zájmu na úseku bezbariérového užívání staveb. Jeho cílem je podpora správné aplikace bezbariérové vyhlášky, zejména spoluprací se stavebními úřady, iniciování

řešení nebezpečných míst a iniciování odstraňování architektonických bariér ve stávajících stavbách a zpracování a poskytování metodických informací pro osoby s omezenou schopností pohybu nebo orientace o bezbariérovém prostředí. Na základě analýzy přístupnosti zdravotnických zařízení pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace MZ vytvořilo plán zpřístupňování zdravotnických zařízení, dokument rovněž obsahuje informaci o stavu zpracování plánů zpřístupňování v jednotlivých krajích ČR. V roce 2019 byla zajištěna činnost Národního rozvojového programu mobility pro všechny (dále jen „NRPM“), v rámci kterého byla vyhlášena 2 kola výzev k předkládání záměrů bezbariérových tras pro města a obce, doporučeno k financování bylo 17 záměrů. Pro plné zpřístupnění veřejných budov je třeba zajistit jejich vybavení evakuačními výtahy, vizuální signalizací a značením ve snadno srozumitelné formě, což se ale řadě resortů nedaří. Neméně důležitou je také oblast bezbariérové veřejné dopravy, v roce 2019 byly realizovány zejména bezbariérové úpravy železničních vozů.

Během mimořádných či krizových situací je třeba zajistit bezpečnost a ochranu lidí se zdravotním postižením. Z tohoto důvodu probíhaly v loňském roce přednášky a besedy zaměřené na tuto oblast.

S komunikací a prevencí následků mimořádných událostí souvisí technický projekt Telefonní centrum tísňového volání 112 Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, v rámci kterého se postupně technicky realizuje oboustranná textová komunikace na tísňové služby tak, aby s tísňovými službami mohli textem a SMS komunikovat i lidé se sluchovým postižením.

Cílem kapitoly Rovnost před zákonem je zajistit lidem se zdravotním postižením takovou podporu, aby mohli uplatnit svá práva ve všech oblastech života. Stěžejním úkolem této oblasti je vypracovat a předložit zákon o veřejném opatrovnictví, návrh sice vypracován byl, ale nedošlo k jeho schválení, protože dosud nejsou dořešeny gesční kompetence dotčených resortů, úkol proto přetrvává.

K zajištění podmínek nezávislého způsobu života a začleňování do společnosti jsou pro lidi se zdravotním postižením mimořádně důležité sociální služby. Opatření této oblasti jsou zaměřena na podporu poskytování takových služeb, které umožňují lidem se zdravotním postižením setrvat v jejich domácím prostředí. Z tohoto důvodu je dlouhodobým úkolem podpora transformace pobytových zařízení sociálních služeb, v roce 2019 bylo toto opatření realizováno především prostřednictvím osvětové, poradenské a konzultační činnosti. Dále byla v roce 2019 provedena analýza a revize rámce pro poskytování a využití asistivních technologií a pomůcek pro osoby se zdravotním postižením a souvisejících služeb pro zlepšení poskytování veřejných služeb.

V oblasti osobní mobility bylo dohlíženo na dostupnost zdravotnických prostředků a zvláštních pomůcek pro lidi se zdravotním postižením. V roce 2019 vstoupila v platnost novela zákona o veřejném zdravotním pojištění, která zpřesnila a rozšířila okruh zdravotnických prostředků (pomůcek), které mohou osoby se zdravotním postižením získat ze systému veřejného zdravotního pojištění. Novelizován byl rovněž zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, který významně rozšířil okruh osob, které mohou získat příspěvek na zvláštní pomůcku. Byla také uspořádána řada akcí upozorňujících na bezpečnost osob s omezenou schopností pohybu a orientace jako účastníků silničního provozu.

Pro orientaci ve všech oblastech života je nezbytná přístupnost informací a veřejných služeb. Zejména tím, že v roce 2019 vstoupil v platnost zákon č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru, který upravuje obecnou povinnost také pro obsah internetových stránek včetně dokumentů, byl splněn úkol

vytvořit a implementovat regulační rámec a metodiky pro přístupnost dokumentů veřejné správy. V roce 2019 měla být zpřístupněna konsolidovaná znění právních předpisů také osobám se zrakovým postižením a umožněno využití souvisejících služeb veřejnosti realizací projektu eSbírka/eLegislativa, což se však zatím nepodařilo splnit.

Pro oblast podpory rodinného života byla do Národního plánu zapracována opatření, jejichž záměrem je zvýšit zájem žadatelů o svěřeni dítěte se zdravotním postižením do pěstounské péče a zajištění odborné přípravy, poradenství a podpory pro žadatele o zprostředkování náhradní rodinné péče a osoby, které dítě se zdravotním postižením převzaly do své péče. Na toto téma vznikají metodické a informační materiály a byla zpracována Analýza potřeb pěstounských rodin pečujících o děti se specifickými potřebami. Rovněž je důležité věnovat pozornost předcházení násilí na lidech se zdravotním postižením, čemuž se věnuje Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019–2022.

Jedním z nejdůležitějších témat Národního plánu je oblast vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením. Základním cílem této kapitoly je uplatňování principu inkluze ve vzdělávání. Mezi splněná opatření v této kapitole patří například vyhodnocení systému tvorby školních vzdělávacích programů vzhledem k potřebám žáků se zdravotním postižením a sjednocení metodického, organizačního a personálního zajištění vzdělávání dětí a žáků s hlubokým mentálním postižením. Zatím nedošlo ke splnění opatření ukládající přijetí závazných standardů činnosti školských poradenských zařízení pro žáky se zdravotním postižením.

Důležitými úkoly při poskytování zdravotní péče je rozvoj primární prevence, následné zdravotní péče, integrované péče ve zdravotnických a sociálních zařízeních, podpora preventivních a rehabilitačně terapeutických aktivit lidí se zdravotním postižením a s chronickým onemocněním, stejně tak i podpora rozvoje dobrovolnických aktivit v zařízeních zdravotnických služeb. Tyto aktivity byly podporovány prostřednictvím dotačních programů, které realizovalo MZ. Aby mohla být bezproblémově zajištěna také dopomoc pečující osobou při pobytu pacienta se zdravotním postižením ve zdravotnickém zařízení, je třeba tuto skutečnost jednoznačně upravit. Tento úkol však splněn nebyl.

Jednou z priorit Národního plánu je také reforma systému psychiatrické péče o lidi s duševním onemocněním. Pro rok 2019 bylo úkolem vytvořit meziresortní systém kontroly psychiatrické péče, k čemuž došlo zatím jen ve fázi přípravy pilotního projektu. Nejvýznamnějším úkolem vztahujícím se k reformě psychiatrické péče, který se podařilo splnit, bylo přijetí Národního akčního plánu pro duševní zdraví 2020–2030.

Pro zajištění kvalitní rehabilitace lidí se zdravotním postižením je nezbytné, aby byl tento proces prováděn uceleně a jednotlivé složky rehabilitace na sebe navazovaly. K vypracování právní úpravy zajišťující koordinaci rehabilitace a nástroje jejího financování však stále nedošlo a tento úkol tak přetrvává i pro následující období.

Mezi prioritní oblasti, kterým je v Národním plánu věnována zvýšená pozornost, patří také zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Důležitým průběžně plněným úkolem je zabezpečení podmínek pro zavedení integrovaného systému kariérového poradenství v celoživotní perspektivě, který zvyšuje možnost mladých lidí se zdravotním postižením plynule přejít ze školy do zaměstnání. Důraz je v Národním plánu také kladen na přímé zaměstnávání lidí se zdravotním postižením ve veřejné správě, která by měla být v této oblasti soukromému sektoru příkladem, což se však stále příliš nedaří.

V rámci sociálního zabezpečení a sociální ochrany je třeba zajistit přiměřenou životní úroveň lidí se zdravotním postižením. Pro účely systému sociálního zabezpečení, který v případě osob se zdravotním postižením slouží především pro kompenzaci zvýšených nákladů např. na kompenzační pomůcky a sociální služby, je třeba rozvíjet a zkvalitňovat systém posuzování zdravotního stavu, což se v roce 2019 plnilo zejména formou vzdělávacích akcí pro posudkové lékaře. Velmi důležitou oblastí je také neformální péče poskytovaná v rodinném prostředí, která je pro stát výhodná i ekonomicky, je však třeba ji dostatečně podporovat.

Aby bylo zajištěno posilování účasti organizací lidí se zdravotním postižením na správě věcí veřejných, byly tyto organizace i v roce 2019 podporovány ve své činnosti prostřednictvím dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených, který vyhláší Výbor ve spolupráci s Úřadem vlády ČR. Z programu bylo podpořeno celkem 37 projektů v celkové výši 22.555.228 Kč.

V rámci zajištění rovného přístupu k výkonu volebního práva je průběžně plněným úkolem MV zveřejňování informací vztahujících se k volbám ve formátech přístupných a srozumitelných osobám se zdravotním postižením. V roce 2019 MV zpracovalo návrh zákona o správě voleb, do kterého byla začleněna samostatná část upravující postupy na podporu osob se znevýhodněním při výkonu práva volit.

Pro lidi se zdravotním postižením je rovněž potřebné zajišťovat podmínky pro účast na kulturním životě. V loňském roce tak byla provedena řada bezbariérových úprav kulturních institucí, byly pořádány prohlídky pro lidi se sluchovým nebo zrakovým postižením. Dále byly rozšiřovány digitalizované sbírky např. Muzea Jana Amose Komenského nebo Technického muzea v Brně. Prostřednictvím dotačního programu MK byly v loňském roce podpořeny také kulturní aktivity lidí se zdravotním postižením se zaměřením na arteterapeutické programy, tvorbu umělců se zdravotním postižením, činnost lidí se zdravotním postižením v amatérských divadelních souborech a dílnách apod.

Pro efektivní formulování státní politiky ve vztahu k osobám se zdravotním postižením je nezbytné mít k dispozici co nejpřesnější statistické údaje o počtu a struktuře této skupiny osob, proto byl stanoven úkol pro Český statistický úřad realizovat výběrové šetření o osobách se zdravotním postižením. Úkol byl v roce 2019 dokončen a byly prezentovány výsledky statistického šetření.

Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025

Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025 (dále jen „Národní plán“) byl vypracován na základě usnesení vlády České republiky ze dne 25. května 2015 č. 385, kterým bylo uloženo ministrovi pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu a výkonnému místopředsedovi Výboru tento dokument vypracovat a předložit jej do 31.12.2020 vládě ČR. Národní plán je základním strategickým dokumentem, který určuje směřování vládní politiky ČR v oblasti vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na následující období.

Pro splnění tohoto úkolu byla při Výboru vytvořena pracovní skupina složená ze zástupců MD, MF, MK, MMR, MPO, MPSV, MSP, MŠMT, MV, MZ, MZe, ČSÚ, Asociace zaměstnavatelů zdravotně postižených ČR a Národní rady osob se zdravotním postižením ČR jakožto reprezentace osob se zdravotním postižením. Dále byla zastoupena i krajská samospráva

prostřednictvím Asociace krajů ČR. Na tvorbě Národního plánu se podílely také další organizace osob se zdravotním postižením, např. Asociace organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel, Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením ČR či Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR.

Základním cílem a účelem Národního plánu je navázat na doposud realizovanou státní politiku v této oblasti, pokračovat v prosazování a podpoře integrace osob se zdravotním postižením a prostřednictvím konkrétních opatření naplňovat jednotlivé články Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením.

Přijetí a realizace Národního plánu jako hlavního střednědobého koncepčního dokumentu přispívá k naplnění tzv. základní horizontální podmínky „Provádění a uplatňování Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením v souladu s rozhodnutím Rady 2010/48/ES“. Splněním této horizontální základní podmínky bude umožněno čerpání finančních prostředků z fondů EU v programovém období 2021–2027.

Národní plán je rozdělen do pěti částí. První, úvodní část, obsahuje základní informace vztahující se k tomuto strategickému dokumentu, dále účel a kontext vzniku Národního plánu, definici jeho uživatelů a základních používaných pojmů a upozorňuje také na nejdůležitější relevantní národní i mezinárodní dokumenty vztahující se k tomuto tématu. Druhá, analytická část, obsahuje definici řešené problematiky, revizi stávajících opatření, tj. zhodnocení plnění Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020, statistické údaje týkající se osob se zdravotním postižením a shrnuje předpokládaný vývoj v oblasti v případě, že by tento materiál nebyl přijat. Třetí část zahrnuje výčet 17 strategických oblastí podpory osob se zdravotním postižením, na které je Národní plán zaměřen. Jedná se o tyto oblasti: Obecné závazky a principy ochrany před diskriminací, Přístupnost staveb, dopravy a pozemních komunikací, Přístupnost informací a služeb veřejné správy, Mimořádné události a krizové situace, Nezávislý život, Rovnost před zákonem a přístup ke spravedlnosti, Život v rodině, Vzdělávání a školství, Zdraví a zdravotní péče, Rehabilitace, Zaměstnávání osob se zdravotním postižením, Posuzování zdravotního stavu pro jednotlivé subsystemy sociálního zabezpečení, Pečující osoby, Participace osob se zdravotním postižením a jejich organizací na politickém a veřejném životě, Přístup ke kulturnímu dědictví, účast na kulturním životě a sportovních aktivitách, Statistické údaje a Koordinace a monitorování plnění Národního plánu. Vyjmenované oblasti svým obsahem navazují na jednotlivé články Úmluvy. V úvodu každé strategické oblasti je uveden článek nebo články Úmluvy, na které tato oblast navazuje, a stručný popis současné situace v ČR. Každá oblast obsahuje cíle, jichž má být v následujícím období dosaženo, soubor termínovaných a průběžných opatření včetně uvedení rezortů, které jsou za jejich plnění odpovědné, a indikátory monitorující jejich plnění. Čtvrtá, implementační část, uvádí subjekty, které se podílí na procesu implementace Národního plánu, a způsob, jakým bude implementace zajištěna. Uveden je také časový rozvrh plnění Národního plánu a zdroje financování. V závěrečné části materiálu je popsán postup jeho tvorby.

Za plnění jednotlivých opatření zodpovídají gestoři, případně spolugestoři, kterými jsou jednotlivé rezorty, do jejichž kompetence daná problematika náleží. Na některých opatřeních se podílí i Výbor, organizace osob se zdravotním postižením a případně i další zainteresované subjekty.

Národní plán Výbor schválil hlasováním per rollam č. 1/2020 dne 25.06.2020, následně byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 20. července 2020 č. 761.

Soubor opatření ke zlepšení situace života osob s poruchou autistického spektra a jejich rodin

Soubor opatření ke zlepšení situace života osob s poruchou autistického spektra a jejich rodin (dále jen „Soubor opatření“) byl vypracován na základě usnesení vlády ČR ke Zprávě o postupu prací na řešení problémů popsaných v Podnětu k řešení situace života osob s poruchou autistického spektra a jejich rodin ze dne 4. února 2019 č. 101. Materiál vznikl za účasti členek a členů Odborné skupiny pro koncepční řešení problematiky života osob s poruchou autistického spektra. Výborem byl schválen hlasováním per rollam č. 1/2020 dne 25.06.2020. Následně Soubor opatření projednala a schválila vláda ČR svým usnesením ze dne 13. července 2020 č. 727.

Soubor opatření obsahuje devět oblastí, v nichž jsou spatřovány nejvýznamnější problémy života osob s PAS. Jedná se o tyto oblasti: informovanost a edukace, včasný záchyt, diagnostika a následná zdravotní péče, terapie, posudková praxe a oblast dávkové podpory, vzdělávání, sociální služby, řešení krizových situací v rodinách s osobami s PAS a zaměstnávání. Výčet není vyčerpávající, postihuje pouze nejpálčivější úkoly, které je třeba řešit prioritně a je možné je splnit v krátkém časovém období. Každá oblast obsahuje stručný popis problému, jeho důsledky na osoby s PAS a jejich rodiny, opatření k řešení těchto problémů, určení gestora, případně gestorů (ústřední orgán státní správy) a další spolupracující subjekty (odborné společnosti, zdravotní pojišťovny, atd.). Za plnění každého opatření a zajištění koordinace se spolupracujícími subjekty bude zodpovědný gestor. Úkoly obsažené v Souboru opatření mají být splněny nejpozději do 31.12.2022.

Národní rozvojový program mobility pro všechny

V roce 2020 byla Řídícím výborem Národního rozvojového programu mobility pro všechny (dále jen „NRPM“) vyhlášena 2 kola výzvy k předkládání záměrů bezbariérových tras pro města a obce s termínem realizace projektů v roce 2021, případně v následujících letech dle naplánovaného harmonogramu. V jarním kole s termínem uzávěrky do 27.04.2020 bylo z celkového počtu 17 přihlášených záměrů bezbariérových tras schváleno a doporučeno Řídícím výborem NRPM k financování 9 záměrů. V podzimním kole s termínem pro předkládání záměrů do 04.10.2020 bylo z 9 přihlášených záměrů schváleno a doporučeno k financování 5 záměrů bezbariérových tras. Celkem bylo tedy v roce 2020 z 26 přihlášených záměrů bezbariérových tras schváleno 14 záměrů. Jedná se o následující předkladatele: Bory, Brniště, Cetkovice, Doksy, Horní Slavkov, Kralovice, Luleč, Skomelno, Starovice, Třinec, Valašské Klobouky, Zoo a zámek Zlín – Lešná, p. o., a dva záměry Plzeňského kraje.

Před každým kolem výzvy se uskutečnily na Úřadu vlády ČR nebo v sídle Národní rady osob se zdravotním postižením ČR konzultační dny k předkládaným záměrům bezbariérových tras (3 dny před jarní výzvou a 3 dny před podzimní výzvou), kterých se účastnila tajemnice Řídícího výboru NRPM Mgr. Blanka Espinoza, předsedkyně Hodnotitelské komise NRPM Ing. Dagmar Lanzová a Ing. arch. Jan Tomandl, který je členem Hodnotitelské komise NRPM za Výbor.

V roce 2020 byl Výbor v Řídícím výboru NRPM i v Hodnotitelské komisi NRPM zastoupen dvěma členy.

Cena Výboru za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení

Cena Výboru za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení (dále jen „Cena“) napomáhá zvýšit zájem médií o tuto problematiku a zlepšit kvalitu informací. Každoroční vyhlášení Ceny je uloženo opatřením 2.1 Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020. Ceny jsou udělovány těm dílům, která nejlépe přibližují téma zdravotního postižení široké veřejnosti a pozitivně ovlivňují její přístup k lidem se zdravotním postižením. Sekretariát Výboru organizačně zajišťoval vyhlášení soutěže, přijímání prací a podmínky pro činnost poroty.

V roce 2020 byl vyhlášen a realizován XXVII. ročník Ceny. Práce byly posuzovány ve třech kategoriích – rozhlasové, tiskové a televizní, všechny tři kategorie umožňovaly publikovat díla také prostřednictvím internetu. Termín uzávěrky pro přijímání prací byl stanoven na 30.09.2020, k tomuto datu bylo přihlášeno a k posuzování přijato celkem 69 publicistických děl.

Přihlášené práce posuzovala devítičlenná nezávislá porota, každou kategorii hodnotili vždy 3 porotci. Hlavním kritériem při posuzování bylo to, jak může přihlášená práce oslovit širokou veřejnost, seznámit ji s tématem zdravotního postižení a pozitivně ovlivnit její přístup k lidem se zdravotním postižením.

V tiskové kategorii zvítězila Linda Albrechtová s internetovým článkem Boj s osudem, v televizní kategorii zvítězila Lea Surovcová za snímek Nejsme down! odvysílaný v České televizi a v rozhlasové kategorii získala první cenu Alžběta Havlová za pořad S Anetou Vidurovou + Bonus z cyklu Na dřeň Radia Proglas.

Fotografická soutěž Společně napříč generacemi

Výbor vyhlásil v roce 2020 fotografickou soutěž Společně napříč generacemi. Hodnoceno bylo celkem 25 přihlášených fotografií. Porota, která rozhodovala o vítězích soutěže, se skládala ze zástupců organizací lidí se zdravotním postižením, Úřadu vlády ČR a fotografů. Cena se udělovala za fotografie, které nejlépe poukazují na soužití mezi generacemi ve vazbě na zdravotní postižení, na solidaritu, vzájemnou pomoc a interakci.

Vítězkou se stala Veronika Cézová s fotografií Blízkost.

Vyhlášení výsledků Ceny a fotografické soutěže Společně napříč generacemi bylo zveřejněno 03.12.2020 na webových stránkách Úřadu vlády ČR v souvislosti s Mezinárodním dnem osob se zdravotním postižením. Slavnostní večer s předáváním ocenění se z důvodu epidemie COVID-19 nemohl konat.

Seminář pro žadatele v dotačních programech Úřadu vlády ČR v oblasti lidských práv pro rok 2021

Sekretariát Výboru spolu se sekretariáty dalších poradních orgánů vlády ČR, které spravují dotační programy, uspořádal 25.08.2020 v Lichtenštejnském paláci v Praze seminář pro žadatele v dotačních programech Úřadu vlády ČR v oblasti lidských práv. Na semináři byly představeny změny v dotačním programu, pravidla pro podávání žádostí o poskytnutí dotace v oblasti lidských práv, nejčastější chyby při čerpání dotací a dále byla vysvětlena práce s webovou aplikací pro správu dotačních řízení na rok 2021.

Souhrnná zpráva o stavu přístupnosti veřejné správy a veřejných služeb pro osoby se zdravotním postižením

Souhrnná zpráva o přístupnosti veřejné správy a veřejných služeb pro osoby se zdravotním postižením byla vytvořena v rámci Odborné skupiny pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb, jejím hlavním cílem bylo vytvořit souhrnný dokument, který by mapoval stav přístupnosti v oblastech, které s činností státní správy a výkonu veřejných služeb souvisejí, a který by upravoval relevantní právní úpravu na národní i mezinárodní úrovni. V průběhu tvorby však byla tato původní myšlenka rozšířena a do zprávy byl zahrnut i budoucí vývoj v oblasti přístupnosti, jelikož se momentálně nacházíme v období, které přináší řadu velkých změn.

Vzhledem k úzké spolupráci s organizacemi na podporu osob se zdravotním postižením jsou obsahem zprávy i konkrétní návrhy na zlepšení v jednotlivých oblastech. Těchto oblastí je celkem 10 (Komunikace a jednání s úřady, Přístupnost informací a internetových stránek, Přístupnost veřejných služeb v oblasti zaměstnanosti a sociálního zabezpečení, Volby, Bezpečnost a ochrana obyvatelstva, Přístupnost budov, Přístupnost v oblasti veřejné dopravy, Přístupnost v oblasti kultury, Přístupnost výrobků a služeb, Cestovní ruch). Oblasti se tedy dotýkají všech důležitých oblastí života a obsahují jak obecné požadavky na bezbariérovost, tedy na zajištění přístupnosti prostředí ve smyslu odstraňování fyzických bariér, tak přístupnost informací, internetových stránek, nastavení vhodného způsobu komunikace s lidmi s konkrétními druhy zdravotního postižení, ale i přístupu ke službám týkajícím se volného času, tedy zmíněná kultura a služeb cestovního ruchu. Díky této formě zpracování zprávy mohou být informace podkladem pro koncepční či strategické dokumenty, ale i v rámci novelizací dílčích právních předpisů. Zpráva však sama o sobě k žádnému plnění žádného z gestorů jednotlivých oblastí nezavazuje, její přínos je tedy pouze informační.

Mimo tohoto informačního přínosu pro subjekty státní správy může být i vodítkem pro samotné lidi s postižením, kteří mohou jejím prostřednictvím získat důležité informace o tom, jaké služby jsou přístupné či jaké služby by přístupné být měly, a zároveň získají i informace o tom, na koho se mohou obrátit, pokud v dané oblasti narazí na nějakou bariéru. Zpráva tedy poskytuje souhrnné a ucelené informace o současném stavu, právní úpravě, budoucím vývoji, shrnuje problémy v oblasti přístupnosti, které identifikovaly organizace hájící zájmy lidí s postižením, a seznam institucí zodpovědných za dodržování nastavených pravidel.

Souhrnná zpráva byla 17.12.2020 schválena Výborem, následně byla předložena pro informaci vládě ČR.

Průzkum zaměstnávání osob se zdravotním postižením ve vybraných úřadech státní správy v roce 2019

Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020 stanoví ve svém opatření 13.9 povinnost ústředním orgánům státní správy včetně jejich organizačních složek usilovat o podporu přímého zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Z tohoto důvodu realizoval sekretariát Výboru průzkum v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením ve státní správě. Průzkumu se zúčastnilo celkem 81 úřadů, které poskytovaly data na přelomu roku 2018 a 2019.

Cílem průzkumu bylo zmapování zkušeností a zjištění aktuálního stavu v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením v jednotlivých ministerstvech, jejich vybraných organizačních složkách a dalších ústředních orgánech státní správy, a to ve služebním i pracovním poměru a na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.

Průzkum byl realizován metodou šetření, jehož součástí byla tabulka pro zaznamenání počtu zaměstnanců dle určených kritérií včetně rozdělení na počet žen a mužů a dotazník zjišťující míru přístupnosti jednotlivých úřadů a jejich postoje k otázkám zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Materiál je rozdělen do šesti částí. První část obsahuje důvod a účel provedeného průzkumu, druhá část stručně popisuje současnou právní úpravu zaměstnávání osob se zdravotním postižením v České republice, třetí část obsahuje statistické informace o počtu a struktuře osob se zdravotním postižením. Část čtvrtá a pátá obsahují analýzu výsledků průzkumu, a to jak tabulky, tak dotazníkového šetření. Šestá závěrečná část shrnuje nejdůležitější zjištění průzkumu.

Členové Výboru a zaměstnanci sekretariátu informují o existenci a činnosti Výboru na tuzemských i zahraničních konferencích a setkáních odborníků.

Zaměstnanci sekretariátu Výboru se v roce 2020 účastnili zejména následujících akcí:

- Jednání výběrové komise ceny MOSTY 2019 (12.02.2020, Praha, sídlo Národní rady osob se zdravotním postižením ČR)
- Tisková konference k problematice titulkování televizních pořadů, videí a zvukových souborů pro osoby se sluchovým postižením (02.09.2020, Praha, budova ČSVTS)
- Slavnostní vyhlášení ceny MOSTY 2019 (15.09.2020, Zlín, pořadatel Národní rada osob se zdravotním postižením ČR)
- Online jednání Pracovní skupiny Databáze strategií (15.12.2020, pořadatel Ministerstvo pro místní rozvoj)

Sekretariát pravidelně sleduje prezentaci tématu zdravotního postižení i ohlasy médií na činnost Výboru.

III.4. Spolupracující organizace

- a) státní a samosprávní**
- ministerstva;
 - zdravotní a sociální výbory Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR;
 - Státní fond dopravní infrastruktury;
 - Český statistický úřad;
 - krajské úřady;
 - vysoké školy;
 - speciální školy;
- b) nestátní**
- Národní rada osob se zdravotním postižením ČR (poradní orgán Výboru);
 - Asociace zaměstnavatelů zdravotně postižených ČR;
 - Svaz českých a moravských výrobních družstev;
 - Asociace organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel;
 - Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR;
 - Asociace občanských poraden;
 - Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR;
 - a další spolky osob se zdravotním postižením.

Výbor spolupracuje se všemi rezorty, které nějakým způsobem ovlivňují řešení oblastí týkajících se lidí se zdravotním postižením. Nejdůležitější z nich mají zastoupení přímo ve Výboru.

Hlavním partnerem Výboru je Národní rada osob se zdravotním postižením ČR (dále jen „NRZP ČR“), která je největší střešovou organizací osob se zdravotním postižením v České republice. Tím Výbor zajišťuje spolupráci státní sféry s nestátní, tj. s organizacemi osob se zdravotním postižením, které se prostřednictvím NRZP ČR mohou na činnosti Výboru přímo podílet.

Sekretariát Výboru je ve styku i s dalšími organizacemi osob se zdravotním postižením a rovněž státními, samosprávnými i nestátními zařízeními poskytujícími sociální služby a vzdělání osobám se zdravotním postižením (zařízení sociálních služeb, speciální školy, speciálně pedagogická centra atd.). Zaměstnanci sekretariátu zastupují Výbor na akcích těchto organizací.

Kromě přípravy stanovisek k materiálům pro vládu ČR se sekretariát Výboru také účastnil prostřednictvím zmocněnkyně vlády pro lidská práva legislativního procesu připomínkováním právních předpisů z hlediska jejich možného dopadu na osoby se zdravotním postižením. Nově připravované nebo novelizované právní předpisy sekretariát rozesílá v elektronické podobě NRZP ČR, která materiály dále distribuuje svým členským organizacím, dále Asociaci organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel, Sjednocené organizaci nevidomých a slabozrakých ČR, Pražské organizaci vozíčkářů a Za sklem o. s. Organizace osob se zdravotním postižením mohou své připomínky k právním předpisům zasílat jednotlivým předkladatelům samy nebo je mohou zaslat sekretariátu Výboru k dalšímu využití. Sekretariát Výboru připomínky předkládané organizacemi soustřeďoval, vyhodnocoval a předával je zmocněnkyni vlády pro lidská práva k uplatnění. Zaměstnanci sekretariátu se osobně účastní projednávání připomínek. Sekretariát Výboru spolupracuje s relevantními rezorty na nových koncepcích specializované legislativy týkající se občanů se zdravotním postižením.

Sekretariát poskytuje odborné konzultace z oblasti právní ochrany osob se zdravotním postižením a informuje organizace o změnách v legislativě, které se týkají jejich problematiky.

III.5. Cílová skupina

Osoby se zdravotním postižením se všemi typy zdravotního postižení, jejich rodiny a organizace osob se zdravotním postižením.

III.6. Porovnání zamýšlených cílů s cíli dosaženými

V roce 2020 bylo hodnoceno plnění opatření Národního plánu. Zpráva o plnění opatření Národního plánu za rok 2019 byla projednána vládou ČR 13.07.2020.

Na základě porovnání splněných úkolů s původními záměry i z hodnotících zpráv jednotlivých rezortů, institucí a Národní rady osob se zdravotním postižením ČR vyplývá, že Národní plán uložené úkoly a cíle převážně naplňuje, neboť rezorty a instituce ve větší míře uložená opatření ve stanovených termínech postupně realizují. Za rok 2019 bylo splněno nebo průběžně plněno 116 opatření, nebylo splněno nebo průběžně plněno 10 opatření.

V roce 2020 byl dokončen a vládou ČR schválen nový Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021-2025, který je strategickým dokumentem navazujícím na předchozí Národní plán.

Výbor vypracoval a předložil vládě ČR ke schválení Soubor opatření ke zlepšení situace života osob s PAS a jejich rodin.

III.7. Zhodnocení činnosti

Činnost Výboru je zabezpečována prostřednictvím jeho sekretariátu. Výbor se v roce 2020 sešel dvakrát k projednání nejzávažnějších problémů, které spadají do působnosti více rezortů. Hlavními tématy jednání Výboru byla zejména Zpráva o plnění opatření Národního plánu v roce 2019, Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021-2025, plnění Podnětu k řešení situace života osob s poruchou autistického spektra a jejich rodin, Soubor opatření ke zlepšení situace života osob s poruchou autistického spektra a jejich rodin, Souhrnná zpráva o stavu přístupnosti veřejné správy a veřejných služeb pro osoby se zdravotním postižením, stav realizace Strategie reformy psychiatrické péče a realizace projektu Úřadu práce ČR k zaměstnávání lidí se zdravotním postižením.

Dále se Výbor věnoval koordinaci Národního rozvojového programu mobility pro všechny.

Výbor se v roce 2020 zabýval přípravou a realizací XXVII. ročníku Ceny Výboru za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení a fotografické soutěže Společně napříč generacemi.

Oddělení sekretariátu Výboru také ve spolupráci s Úřadem vlády ČR realizovalo dotační program Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených pro rok 2020.

Lze konstatovat, že Výbor i v roce 2020 uložené úkoly řádně plnil a účinně napomáhal k procesu integrace lidí se zdravotním postižením do společnosti.

IV. VÝSTUPY

IV.1. Přednášky

Vzhledem k nepříznivé pandemické situaci a k omezení tuzemských i zahraničních služebních cest neprováděl sekretariát Výboru v roce 2020 žádnou přednáškovou činnost.

IV.2. Výstupy na internetu

Internetové stránky Výboru <http://vvozp.vlada.cz> jsou součástí stránek Úřadu vlády ČR a obsahují veškeré informace a dokumenty Výboru v českém jazyce a nejdůležitější kapitoly i v jazyce anglickém. Jsou zde zveřejňovány zápisy ze zasedání Výboru i odborných skupin, termíny konzultačních dnů a výzvy k předkládání záměrů bezbariérových tras v rámci Národního rozvojového programu mobility pro všechny, výzvy k předkládání projektů do dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených, výzvy k přihlášení děl do soutěže o Cenu Výboru za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení a fotografické soutěže, pozvánky na semináře a konference pořádané Výborem a další aktuality. Internetové stránky obsahují i důležité odkazy na stránky tuzemských i mezinárodních organizací, které se zabývají problematikou zdravotního postižení. Sekretariát Výboru je povinen dodržovat formu i vizuální podobu stránek předepsanou pro poradní a pracovní orgány vlády ČR.

Na internetových stránkách Výboru byly v roce 2020 publikovány tyto dokumenty: Výroční zpráva Výboru za rok 2019, Zpráva o plnění opatření Národního plánu v roce 2019, Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021-2025, Soubor opatření ke zlepšení situace života osob s PAS a jejich rodin, Souhrnná zpráva o stavu přístupnosti veřejné správy a veřejných služeb pro osoby se zdravotním postižením a tiskové zprávy např. k jednáním odborných skupin Výboru nebo k vyhlášení výsledků Ceny a fotografické soutěže.

IV.3. Materiály a připomínková řízení

Přehled Výborem projednaných a schválených materiálů, které byly předloženy vládě ČR k projednání:

- Zpráva o plnění opatření Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015-2020 v roce 2019,
- Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021-2025,
- Soubor opatření ke zlepšení situace života osob s poruchou autistického spektra a jejich rodin.

Sekretariát Výboru uplatňoval připomínky k legislativním i nelegislativním materiálům prostřednictvím zmocněnkyně vlády pro lidská práva.

Druh výstupu	Počet celkem	Vláda		
		Vzala na vědomí	schválila usnesením	odmítla
Zpráva pro vládu ČR	1		1	-
Zpráva pro mezinárodní instituce	-	-	-	-
Informace pro vládu ČR	-	-	-	-
Návrh nelegislativních opatření	2	-	2	-
Návrh legislativních změn	-	-	-	-
Přímá účast na připomínkovém řízení:				
- posouzeno legislativních návrhů	33			
- připomínky předané k uplatnění	9			

V. ROZDĚLENÍ DOTACÍ

Rozhodnutím vlády ČR (usnesení ze dne 19.09.2007 č. 1062) je od roku 2008 dotační program **Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených**¹ (dále jen „Podpora spolků ZP“) financován z kapitoly 304 Úřadu vlády ČR. Program je zaměřen na podporu spolků osob se zdravotním postižením s celostátní působností. Na tento dotační program byla ve státním rozpočtu pro rok 2020 vyčleněna částka 22.500.000 Kč.

Prostřednictvím sekretariátu Výboru vyhlásil Úřad vlády ČR pro rok 2020 výzvu k předkládání žádostí o finanční podporu z dotačního programu Podpora spolků ZP s termínem uzávěrky do 20.09.2019. Sekretariát Výboru přijal celkem 55 žádostí spolků osob se zdravotním postižením s požadavkem v celkové výši 35.775.611 Kč. Předložené projekty posuzovala devítičlenná Komise pro hodnocení projektů v rámci dotačního programu Podpora spolků ZP (dále jen „Komise“). Po vyhodnocení projektů Komisí bylo Úřadem vlády ČR finančně podpořeno 35 projektů, rozděleny byly finanční prostředky ve výši 22.624.430 Kč².

V rámci dotačního programu byly podpořeny projekty obsahující následující aktivity:

- A) Mezinárodní spolupráce v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením;
- B) Účast na tvorbě, realizaci a monitorování ucelených plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením;
- C) Edukační a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením;
- D) Organizačně administrativní servis v rámci svépomocných aktivit spolků zdravotně postižených.

Z celkové poskytnuté částky 22.624.430 Kč bylo při finančním vypořádání k 15.02.2021 vráceno 341.680,26 Kč (jednalo se o vratky 10 organizací).

V rámci následných a veřejnosprávních kontrol konaných Odborem interního auditu a kontroly Úřadu vlády ČR byly provedeny v roce 2020 kontroly věcného plnění na místě u 9 příjemců dotací:

¹ Dříve Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených.

² Finanční prostředky byly navýšeny provedením rozpočtového opatření, a to přesunem z dotačního programu Podpora kapacit celostátních mezioborových sítí nestátních neziskových organizací, kde již nemohly být využity.

Následné kontroly v roce 2020

- Amelie, z.s.,
- Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, z. s.,
- Informační centrum rodičů a přátel sluchově postižených, z.s.,
- Pražská organizace vozíčkářů, z.s.,
- Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v České republice, z.s.,
- Společnost Parkinson, z. s.,
- Spolek KOLUMBUS,
- Svaz tělesně postižených v České republice z. s.,
- VIDA z.s.

Dále v rámci kontrol zaslaly všechny organizace za rok 2020 závěrečné zprávy včetně informací o finančním čerpání dotace.

Pro rok 2021 vyhlásil Úřad vlády ČR prostřednictvím sekretariátu Výboru další výzvu k předkládání žádostí o finanční podporu projektů. K termínu uzávěrky 21.09.2020 přijal sekretariát Výboru 55 žádostí spolků osob se zdravotním postižením v celkové výši 37.206.863 Kč. Pro finanční podporu projektů realizovaných v tomto dotačním programu byla ve státním rozpočtu pro rok 2021 vyčleněna částka 22.500.00 Kč.

VI. ZAHRANIČÍ

VI.1. Členství v mezinárodních institucích

Sekretariát Výboru je zastoupen v High Level Group on Disability (Odborná skupina pro otázky zdravotního postižení) při Evropské komisi.

Národní rada osob se zdravotním postižením ČR – poradní orgán Výboru – je členem Rehabilitation International (Federace národních a mezinárodních organizací a agentur), Disabled People's International (mezinárodní organizace sdružující organizace řízené osobami se zdravotním postižením), European Disability Forum (Evropské fórum osob se zdravotním postižením) a International Federation of Persons with Physical Disability (Mezinárodní federace osob s tělesným postižením).

VI.2. Účast na akcích pořádaných mezinárodními organizacemi

Účast na online zasedání Odborné skupiny pro otázky zdravotního postižení (High Level Group on Disability)

04.06.2020

Pořadatel: Evropská komise, GŘ pro spravedlnost, ředitelství pro rovnost, oddělení pro práva osob se zdravotním postižením

Téma akce: Opatření přijatá na ochranu osob se zdravotním postižením v rámci pandemie Covid-19, evaluace Evropské strategie pro osoby se zdravotním postižením na období 2010–2020.

Účast: Mgr. Blanka Espinoza

Účast na online zasedání Odborné skupiny pro otázky zdravotního postižení (High Level Group on Disability)

15.10.2020

Pořadatel: Evropská komise, GŘ pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování, oddělení pro práva osob se zdravotním postižením

Téma akce: Evaluace Evropské strategie pro osoby se zdravotním postižením na období 2010–2020, příprava nové strategie na období 2021–2030 a možnosti zapojení členských států do procesu její implementace.

Účast: Mgr. Blanka Espinoza

Účast na online Konferenci k evropskému dni osob se zdravotním postižením

01.–02.12.2020

Pořadatel: Evropská komise a Evropské fórum osob se zdravotním postižením

Téma akce: Inspirace pro novou evropskou strategii pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2030, Covid-19 a osoby se zdravotním postižením, vyhlášení Access City Award 2021, cena pro nejlepší přístupné město.

Účast: Mgr. Blanka Espinoza

Členové Výboru se účastní zahraničních akcí v rámci svého působení v rezortech resp. organizacích.

VI.2. Activity

Sekretariát Výboru je prostřednictvím členství v High Level Group on Disability při Evropské komisi v bezprostředním kontaktu s nejaktuálnějším vývojem ve všech oblastech života osob se zdravotním postižením v rámci EU. Sekretariát Výboru dále mapuje a vyhodnocuje normativní akty EU vztahující se k problematice zdravotního postižení.

Sekretariát Výboru rovněž monitoruje a shromažďuje dostupné informace a relevantní dokumenty OSN, Rady Evropy a dalších mezinárodních organizací, stejně jako rozhodnutí mezinárodních soudních orgánů, které jsou významné z hlediska osob se zdravotním postižením. Získané informace sekretariát Výboru využívá pro svou další činnost.

VII. VÝDAJE V KČ ZA ROK 2020

Mzdy a platy zaměstnanců (hrubá mzda)		2.711.784,00
Povinné pojistné		912.979,00
Výdaje na tuzemské služební cesty		127,00
Výdaje na zahraniční služební cesty		0
Účast na školení a konferencích		120,00
Odměny členům PPOV (ne zaměstnancům sekretariátu)		0
Cestovné členů, případně expertů		1.258,00
Externí zakázky sledované podle PPOV celkem		667.550,00
z toho	OON - DPP	108.600,00
	OON – DPČ (včetně povinného pojistného)	558.950,00
	fakturované (včetně překladů)	0
Polygrafické služby		6.022,78
Překlady a tlumočení		89.463,00
Telefony		9.995,70
Účelově přidělené prostředky		0
Jiné přímo zjistitelné výdaje		0

Počet zaměstnanců podle platových tříd k 31.12.2020		z toho na částečný úvazek
Celkem	4*	-
platová třída 7 - 9	-	-
platová třída 10	-	-
platová třída 11	-	-
platová třída 12	1	-
platová třída 13	2	-
platová třída 14	1	-
platová třída 15	-	-

* Zaměstnanci pracující na základě dohody o pracovní činnosti nejsou zahrnuti.

VIII. PLÁN ČINNOSTI A ROZPOČET

VIII.1. Upřesněný plán činnosti na rok 2021

Výbor bude plnit především funkci koordinačního a poradního orgánu vlády ČR pro problematiku integrace a podpory lidí se zdravotním postižením, tj. upozorňovat na závažné problémy lidí se zdravotním postižením, které spadají do působnosti několika rezortů, a ty problémy, které přesahují pravomoci jednotlivých členů Výboru, doporučovat k projednání vládě ČR. Bude zaujímat stanoviska a předkládat doporučení k materiálům předloženým vládě ČR, které se týkají lidí se zdravotním postižením.

Výbor bude kontrolovat plnění opatření Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020, napomáhat jejich realizaci a vyhodnocovat účinnost jednotlivých opatření. Výsledky plnění předloží vládě ČR k projednání.

V roce 2021 bude Výbor napomáhat realizaci nového Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025, první kontrola jeho plnění proběhne v roce 2022.

Výbor bude monitorovat plnění Souboru opatření ke zlepšení situace života osob s PAS a jejich rodin.

V rámci Národního rozvojového programu mobility pro všechny bude Výbor sledovat realizaci projektů, která proběhla v roce 2020, projektů doporučených k financování pro rok 2021 a vyhlásí výzvy v jarním a podzimním kole k předkládání záměrů bezbariérových tras pro rok 2022. Bude i nadále koordinovat realizaci tohoto programu.

Výbor vyhlásí a bude realizovat XXVIII. ročník Ceny Výboru za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení a fotografickou soutěž.

V rámci dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených budou v rámci Úřadu vlády ČR zajišťovány podmínky pro administraci programu, tj. vyúčtování dotací z roku 2020, rozdělení dotací pro rok 2021 a kontroly správnosti a efektivity čerpání dotací. Úřad vlády ČR ve spolupráci s Odborem lidských práv a ochrany menšin a Oddělením sekretariátu Výboru vyhlásí výzvu k předkládání žádostí o dotaci v tomto dotačním programu pro rok 2022.

Sekretariát Výboru bude nadále připomínkovat návrhy právních předpisů z hlediska jejich možného dopadu na osoby se zdravotním postižením, spolupracovat s relevantními rezorty na nových koncepcích specializované legislativy týkající se lidí se zdravotním postižením a poskytovat odborné konzultace z oblasti právní ochrany lidí se zdravotním postižením.

Prostřednictvím zástupce v High Level Group on Disability při Evropské komisi se bude sekretariát Výboru účastnit činnosti této skupiny.

Výbor bude i nadále podporovat činnost svých odborných skupin.

VIII.2. Rozpočet na rok 2021

Předpokládané náklady budou přibližně odpovídat nákladům roku 2020.

VIII.3. Výhled činnosti a předpokládaný přehled výdajů na rok 2021

Výbor bude vykonávat činnosti a plnit úkoly vycházející z předchozích let a uložené Národním plánem podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020 a novým Národním plánem podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021-2025, zejména pak bude naposledy monitorovat plnění Národního plánu, jehož platnost skončila v roce 2020, a zaměří se na opatření nového Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021-2025, která mají být plněna v roce 2021.

Výbor bude realizovat Národní rozvojový program mobility pro všechny, dotační řízení programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených a XXVIII. ročník Ceny Výboru za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení.

Předpokládané výdaje jsou odhadovány přibližně ve stejné výši, jako jsou plánovány výdaje na rok 2021.

Zpracovalo Oddělení sekretariátu Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením
V Praze dne 03.03.2021